

Přístup evropských podnikatelů na třetí trhy



2008

Obsah:

- Úvod
- Strategie pro přístup na trh
- Překážky obchodu
- Databáze
- Informační zdroje
- Zkratky a pojmy
- Kontakty

Úvod

Ekonomika Evropské unie patří v současnosti k nejotevřenějším na světě. Většina členských států EU je zastáncem liberalizace a konkurence. Dlouhodobé odmítání ochrannářských opatření však vede k nerovnováze. Evropské firmy jsou na jedné straně vystaveny tlaku otevřeného trhu, na druhé straně ale narážejí při vývozu do třetích států na překážky obchodu uplatňované třetími zeměmi. Tento nepoměr vedl EU k vytvoření **iniciativy na podporu evropských podnikatelů**, která má za cíl takovéto překážky odstraňovat, a tím uvolnit cestu evropskému exportu.

Vznik Strategie pro přístup na trh

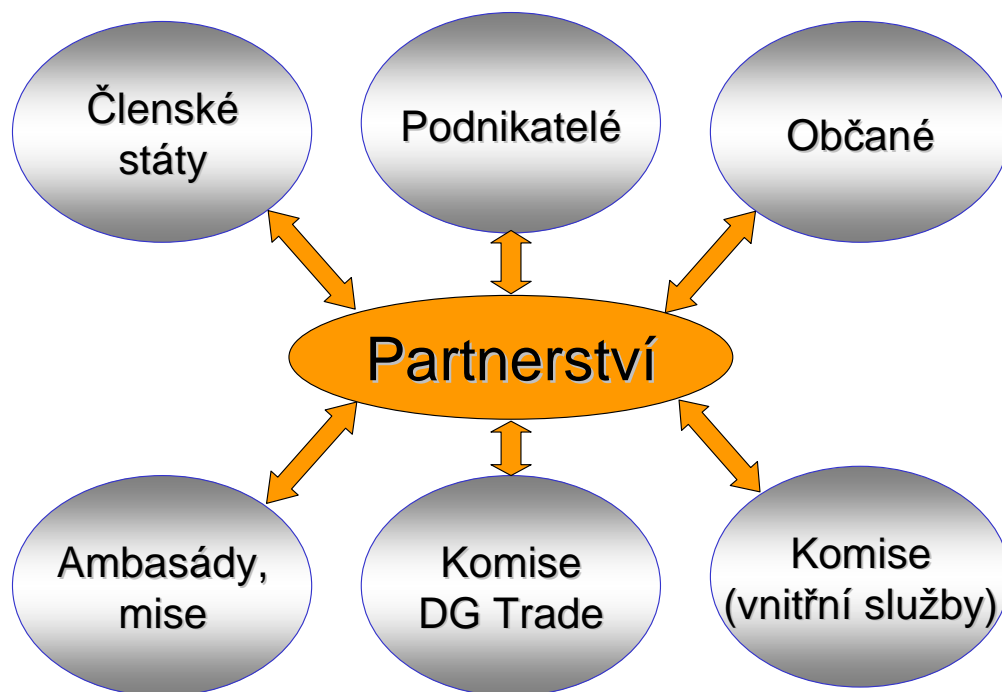
1) rok 1996 - Myšlenka na posílení tlaku na odstraňování překážek obchodu uplatňovaných třetími zeměmi, který by vyvážil relativně nízkou ochranu trhu před dovozy, se objevila v EU již v roce 1996, kdy EK poprvé představila Strategii pro přístup na trh (**Market Access Strategy**).

2) rok 2007 - V roce 2007 EU tuto iniciativu obnovila a vydala sdělení "**Globální Evropa: posílené partnerství k zajištění přístupu na trh pro evropské vývozce**", které bylo součástí reflexe obchodní politiky "Globální Evropa".

Nová Strategie se jasně a vyhraněně zaměřuje na jediný způsob pomoci evropským exportérům, který nevede k protekcionismu – **odstraňování překážek obchodu na třetích trzích**.



K tomu využívá tzv. **Posílené partnerství** – intenzivní spolupráci EU, členských států a podnikatelské sféry.



a) Nejdůležitějším z nástrojů pro prosazování zájmů evropských firem na třetích trzích je fungování tzv. **týmů pro přístup na trh (Market Access Teams – MAT)**. Jedná se o posílenou spolupráci Evropské komise, zastupitelských úřadů členských států a podnikatelských subjektů včetně jejich asociací přímo v konkrétním teritoriu.

Výsledkem této spolupráce by měla být identifikace a urychlená snaha o eliminaci překážek na trzích třetích zemí a měla by být naplněna i funkce včasného varování v případech kdy bude získána informace o překážce obchodu již ve fázi jejího přípravného legislativního procesu.

- b) Nedílnou součástí jsou efektivnější a **transparentnější služby pro podnikatele o podmínkách na třetích trzích, včetně systematictější registrace a sledování stížností na překážky obchodu**, integrovaných v **Databázi přístupu na trh (Market Access Database)**.

Překážky obchodu

Pojem "překážka obchodu" je velmi široký, neboť zahrnuje nejen celní sazby, ale také celou škálu tzv. netarifních překážek, které nabývají ve světovém obchodu na významu. Zatímco výše cel se pravidelně snižuje v rámci mnohostranných jednání ve Světové obchodní organizaci, **netarifní překážky jsou velmi využívány některými státy a jejich počet navíc přibývá.**

Obchodní překážky v moderním světovém hospodářství

1. **Celní překážky.** Přestože byly v řadě kol mnohostranných obchodních jednání oslabeny, představují vysoké celní sazby pro vývozce z EU do některých rozvojových zemí nadále velký problém.
2. **Obtížné celní postupy** při dovozu, vývozu a tranzitu a rovněž nerovná nebo diskriminační **daňová pravidla a postupy.**
3. **Technické předpisy, normy** a postupy posuzování shody, které nejsou v souladu s pravidly WTO týkajícími se technických překážek obchodu (Dohoda o technických překážkách obchodu).
4. **Zneužívání sanitárních a fyto-sanitárních opatření,** tj. opatření, která nejsou v rámci stávajících pravidel WTO opodstatněná zdravotními a bezpečnostními důvody.

5. **Omezení přístupu k surovinám**, zejména pak omezení vývozu v podobě mj. vývozní daně, která zvyšuje ceny produktů (např. šrotů železných i neželezných kovů, dřeva, kůží a kožek apod.) a klíčových nerostných komodit, či v podobě dvojích cen.
6. **Nedostatečná ochrana práv duševního vlastnictví**, včetně zeměpisných označení původu, a nedostatky v jejich řádném používání a prosazování.
7. **Překážky obchodu se službami a překážky přímým zahraničním investicím**, například neoprávněné limity na podíl zahraničních vlastníků, povinnost zakládání společných podniků či diskriminační zacházení.
8. **Restriktivní pravidla a postupy pro účast na veřejných zakázkách**, které brání společnostem z EU reálně se ucházet ve třetích zemích o veřejnou zakázku.
9. **Zneužívání nástrojů na ochranu obchodu a/nebo jejich používání v rozporu s pravidly WTO** ze strany třetích zemí (zejména neodůvodněná ochranná a antidumpingová opatření).
10. **Nespravedlivé používání státních podpor a dalších subvencí** ve třetích zemích způsobem, který představuje překážku přístupu na trh.

Databáze pro přístup na trh

Evropská komise vytvořila a spravuje databázi pro přístup na trh – **Market Access Database (MADB)**. Integrovaná Databáze je rozsáhlým zdrojem informací pro podnikatele o podmínkách přístupu na trh



jednotlivých zemí mimo Evropskou unii. Umožňuje vyhledat řadu praktických údajů:

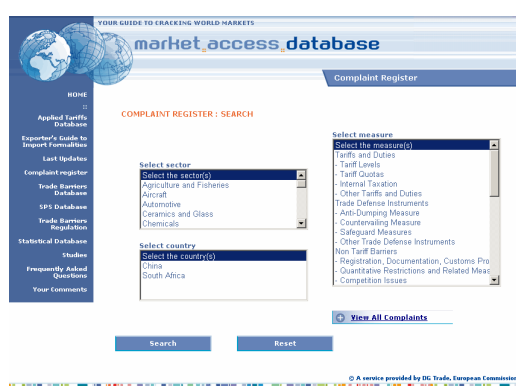
- [aplikované celní sazby \(Applied Tariffs\)](#)
 - vyhledávání podle číselného HS kódu produktu, tj. kódu harmonizovaného systému popisu zboží nebo podle popisu zboží a to ve vztahu k vybrané zemi
 - podrobné poznámky související s uplatňovaným tarifem
- [průvodce dovozními formalitami pro exportéry \(Exporters Guide: Import Formalities\)](#)
 - vyhledávání podle číselného HS kódu produktu, tj. kódu harmonizovaného systému popisu zboží nebo podle popisu zboží a to ve vztahu k vybrané zemi
 - veškeré informace o formulářích, certifikátech, povinných náležitostech obchodních faktur a dalších dokumentech nezbytných při dovozu do vybrané země
- [statistiky \(Statistical Database\)](#)
 - souhrnný přehled obchodních toků mezi Evropskou unií a nečlenskými zeměmi EU
 - výstup - přehledná tabulka zobrazující celkové výsledky vzájemné obchodní výměny zadané země a členského státu EU (či EU jako celku)
- [sanitární a fytosanitární opatření](#)
 - odkaz na samostatnou databázi opatření přijatých třetími zeměmi

- **překážky obchodu (Trade Barriers Database)**



- vyhledávání podle zemí, podle odvětví nebo podle skupin uplatňovaných opatření
- výstup - přehled záznamů o existujících bariérách pro tu kterou kombinaci země, oboru a opatření

- **registr stížností (Complaint Register) – nově od 1. 11. 2007**



- umožňuje uživatelům podat podnět/stížnost na překážku obchodu, která mu brání v přístupu na trh, prostřednictvím standardizovaných elektronických formulářů
- je zajištěna ochrana osobních údajů stěžovatele
- každý jednotlivý podnět je prošetřen Komisí a jí pověřený pracovník pak přímo komunikuje se stěžovatelem a určuje další postup

- v případě, že podnikatel nechce nebo nemá možnost jednat s EK přímo, může požádat o zprostředkování kontaktu MPO

Příklady úspěšného odstranění překážek

Argentina	Zlepšení přístupu živočišných produktů na trh EK se podařilo vyjednat snazší přístup na trh pro evropské vývozy masných, rybích a dalších produktů živočišného původu.
Pákistán	Odstranění překážek na dovoz automobilů Díky bilaterálnímu jednání Pákistán zrušil daň, kterou uvalil na dovážené automobily.
Japonsko	Zrušení požadavků na balení potravin Japonsko zakázalo používání obalů Tetra Pak. Díky tlaku EK byl zákaz v červnu 2007 zrušen.
Tchajwan	Zrušení limitů na obsah taninu v alkoholických nápojích EK ve spolupráci s průmyslovou asociací přiměla tchajwanské úřady zrušit limity na obsah taninu v alkoholu.
Rusko	Zrušení zvýšení cla na dovoz kombajnů Rusko zvýšilo clo na dovážené kombajny z původních 5% na 15%. EU je významným vývozcem kombajnů, zahájila proto diplomatický tlak na Rusko a dosáhla opětovného snížení sazby.
Indie	Odstranění diskriminačních cel na evropská vína a alkoholické nápoje Dodatečné clo na vína a lihoviny zdražovalo dovozy z EU na rostoucím indickém trhu. Indická vláda nakonec souhlasila se zrušením diskriminačního cla.

Informační zdroje



Market Access Database (MADB) – na stránkách DG TRADE

(pouze v anglickém jazyce)

<http://madb.europa.eu>



**Zpravodaje (Newsletters) a Aktuality (Flash notes) vydávané
Komisí - zprávy o překážkách obchodu a o implementaci Strategie**

(pouze v anglickém jazyce)

<http://www.mpo.cz/dokument41331.html>

Další informace na internetu Ministerstva průmyslu a obchodu

<http://www.mpo.cz>

Úvodní stránka » Zahraniční obchod » Společná obchodní politika EU »
Strategie EU k přístupu na trh - posílené partnerství
(<http://www.mpo.cz/dokument38724.html>)

Úvodní stránka » Zahraniční obchod » Obchodně politická opatření »
Přístup na trh (databáze, aktuální informace)
(<http://www.mpo.cz/cz/zahranicni-obchod/ochranna-opatreni-obchod/#category455>)

Zkratky a pojmy

DEK	Delegace Evropské komise
IPRs	Intellectual Property Rights - Práva duševního vlastnictví
MAAC	Market Access Advisory Committee - Poradní výbor pro přístup na trh
MADB	Market Access Database - Databáze pro přístup na trh
MAS	Market Access Strategy - Strategie pro přístup na trh
MAT	Market Access Team - Tým pro přístup na trh
NTBs	Non-tariff Barriers - Netarifní překážky obchodu
PS	pracovní skupina
SPS	Sanitary & Phytosanitary Measures - Sanitární a fyto-sanitární opatření
WTO	World Trade Organization - Světová obchodní organizace

Kontakty

Ministerstvo průmyslu a obchodu

odbor mnohostranné a společné obchodní politiky

oddělení ochranných opatření obchodu

Ing. Andrea Heverlová, MBA – tel. 224 852 875, heverlova@mpo.cz

Bc. Eva Zakševická – tel. 224 852 805, zaksevicka@mpo.cz

Ing. Olga Šumerová – tel. 224 852 051, sumerova@mpo.cz

tel.: 224 852 717 – sekretariát odboru

